

KESTÄVYYS- Viestinnän

opas

Euroopan unionin
osarahoittama

EUROPE DIRECT
Kuopio

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Elinvoimakeskus

Pohjois-Savon liitto

SAVONIA

POHJOIS-SAVON

SISU

Kenelle?

Tämä opas ja sen työkalut on kehitetty hankkeita suunnitteleville tai jo hankkeissa työskenteleville. Työryhmän tekemät kokeilut ovat kuitenkin osoittaneet, että työkalujen sovellusmahdollisuuksia on kaikkialla missä on viestintääkin. Lähde rohkeasti kokeilemaan! Alla muutamia soveltamisen esimerkkejä:

- Ilmasto- ja ympäristöhankkeiden toimijoille
- Organisaatio- sekä kuntaviestijöille
- Kestävyysteemoihin liittyvään kehittämistyön tai -hankkeen suunnitteluun
- Organisaation strategiaan kytkeytyvien toimenpiteiden, kampanjoiden, teemavuosien suunnittelun ja toteuttamisen tueksi

ALUKSI

Haluamme tämän oppaan kautta rakentaa yhteisiin tavoitteisiin tähtäävää pohjoissavolaista kestävyysviestintää, joka on vaikuttavaa.

Kiitämme kaikkia kestävyysviestinnän työkalujen inspiraationa, ideoijina, testaajina ja näkökulmien antajina toimineita asiantuntijoita, ystäviä ja verkostoja.

Terveisin kestävyysviestinnän työryhmän tekijät:

Tapio Kettunen
Saara Karkulahti
Sonja Lehtomäki
Raisa Leinonen
Anna Peltosaari
Jari Sihvonen
Stella Siitonen
Jyri Wuorisalo

SISÄLTÖ

Pohjois-Savon kestävyysviestinnän strategia & visio.....4

Viestinnän termit

Mitä on kestävyysviestintä?.....6

Mitä on ilmastoviestintä?.....6

Mitä on vastuullisuusviestintä?.....7

Mitä on visuaalinen viestintä?.....7

Kestävyysviestinnän työkalut

Kestävyysviestinnän kirppu.....8

Kestävyysviestinnän nelikenttä.....10

Visuaalinen viestintä.....12

Ideita visuaaliseen viestintään.....12

Linkit, muut materiaalit & työkalut.....15

Tästä pääset tarkastelemaan tarkemmin mitä sisältöjä oppaaseen on koottu.

Sisältö etenee strategian ja vision tasolta termistään ja konkreettisiin työkaluihin.

Lisäksi sisältöön on koottu paketti visuaalisesta viestinnästä tueksi visuaalisen aineiston valintaan.

Loppuun on koottu ideoita, linkkejä, kirjavinkkejä ja työkaluja muista lähteistä.

Strategia

Pohjois-Savon kestävyysviestinnän strategia

- Kestävyysviestintä linkittyy osaksi Pohjois-Savon 2040 visiota: alueen elinvoima rakentuu vihreän siirtymän, datatalouden ja kiertotalouden mahdollisuuksista sekä ilmastotavoitteista.
- Kestävyysviestinnässä painotetaan sektoreiden välistä yhteistyötä – erityisesti energia-, metsä-, bio- ja kiertotalouden, ruokajärjestelmän, matkailun ja luovan talouden kehitystä.
- Varmistetaan viestinnän jatkuvuus ja vaikuttavuus koko alueen laajuisesti, pureudutaan sekä maaseudun että kaupunkikeskuksen erityistarpeisiin.

TUKIPILARIT

Pohjois-Savon kestävyysviestinnän strategia perustuu yhteisiin tavoitteisiin tukea

- pitkäjänteistä ilmastotyötä
- luontokadon torjuntaa
- yhteisöllistä asennetta vastuullisuuteen

Visio

Pohjois-Savon kestävyysviestintä
tukee maakunnan uudistumista, sitouttaa
eri toimijat ja edistää kestävyysmurroksen
mukaista päätöksentekoa
kaikilla tasoilla.

YDINVIESTI

Pohjois-Savo on
suunnannäyttäjä

- kestävyysmurroksessa
- vastuullisessa arjessa
- kestävässä kasvussa

Kestävyysviestintä

Vastaa kysymykseen: Mikä on kestävää – ja mitä pitäisi muuttua?
Se tarkastelee yhteiskunnan, talouden ja ympäristön pitkän aikavälin kestävyyttä ja niihin liittyvää muutosta.

Esimerkiksi:

- Korostaa **planetaarisia rajoja**, tulevia sukupolvia ja pitkän aikavälin vaikutuksia
- Katsoo **järjestelmätasoa** (ilmasto, luonto, talous, hyvinvointi, oikeudenmukaisuus)

Tarkoituksena ajattelun, rakenteiden ja käyttäytymisen muutos kohti uutta toimijuutta.

Ilmastoviestintä

Ilmastoviestintä vastaa kysymykseen: Mitä tekoja ilmastokriisi vaatii meiltä juuri nyt?
Se liittyy ilmastomuutokseen ja ilmastokriisiin yksittäisten teemojen kautta.

Esimerkiksi kuntien viestinnässä, kuinka kunta toteuttaa:

- Päästövähennyksiä
- Hiilineutraaliustavoitteita
- Energiatehokkuutta
- Ilmastoriskien ennakointia ja sopeutumista

Tarkoituksena on kertoa, ilmastomuutoksen syistä, seurauksista ja ratkaisuista sekä erilaisista ulottuvuuksista niihin liittyen.

TERMIT

Kestävyysviestinnän termi ja siihen liittyvät muut viestinnän termit voivat olla haastavia ymmärtää, koska kyse on hyvin isoista kokonaisuuksista.

Tällä sivulla on avattu terminologiaa, jonka avulla voit hahmottaa hieman paremmin mistä on kyse.

Kannattaa tutustua myös oppaan viimeisen sivun linkkien kautta lisämateriaaleihin ja muihin työkaluihin, joista saa lisää ymmärrystä kestävyysviestinnästä.

Vastuullisuusviestintä

Vastaa kysymykseen: Mitä me teemme ja kuinka hyvin?

Vastuullisuusviestintä on viestintää siitä, **miten organisaatio toimii vastuullisesti** suhteessa ympäristöön, ihmisiin ja hyvään hallintoon.

Velvoittaa ja kohdentuu eri tavoin organisaatioihin. Vastuullisuusviestintä:

- Kytkeytyy **liiketoimintaan, strategiaan ja vastuullisuusraportointiin**
- Perustuu usein **standardeihin ja mittareihin** (ESG, CSRD, GRI...)
- Korostaa **tehtyjä toimenpiteitä ja tuloksia**

Tarkoituksena osoittaa, että organisaatio toimii vastuullisesti ja kuinka organisaatio siinä kehittyy.

Visuaalinen viestintä

Visuaalinen viestintä sisältää kuvien lisäksi myös muut visuaalisen viestinnän keinot, kuten graafiset elementit ja videokuvan.

Nykyään yhteiskunnallinen vaikuttaminen on yhä kuvavälitteisempää, ja kuvat synnyttävät sosiaalisia liikkeitä ja politisoivat tapahtumia.

Kulttuuriset tuotteet, kuten valokuvat, voivat saada aikaan havahtumisia, jotka voivat muuttua innostavaksi ja toiminnalliseksi energiaksi. Kuvilla voi olla suuri vaikutus ihmisten käsitykselle siitä, mikä on merkityksellistä ja millaisia toiminnan mahdollisuuksia heillä on eri ympäristöissä. (Uusitalo & Niemelä-Nyrhinen, 2022).

TERMIT

Kestävyysviestinnän termi ja siihen liittyvät muut viestinnän termit voivat olla haastavia ymmärtää, koska kyse on hyvin isoista kokonaisuuksista.

Tällä sivulla on avattu terminologiaa, jonka avulla voit hahmottaa hieman paremmin mistä on kyse.

Kannattaa tutustua myös oppaan viimeisen sivun linkkien kautta lisämateriaaleihin ja muihin työkaluihin, joista saa lisää ymmärrystä kestävyysviestinnästä.

KESTÄVYYS- VIESTINNÄN KIRPPU

Kestävyysskirppu edustaa pientä, mutta voimakasta liikettä, joka saa kestävyysviestinnän ponnistamaan lentoon!

Tulosta kirppu A3-kokoon ja taittele se ohjeen mukaisesti. Tunnista yksi neljästä pääteemasta, minkä alle viestisi sisältö painottuu:

murros

arki

ympäristö

elinvoima

Valitse teeman alta viestiisi sopiva näkökulma. Avaa lippa, jonka alta löydät strategisen tavoitteen, johon viestiä voi peilata. Kirppu toimii inspiraation lähteenä, näkökulmien tarkentamisessa ja sisäisen muutosvoiman lähteenä.

MURROS

SYSTEMINEN
MUUTOS

Muutamme koko yhteiskunnan rakenteita kohti hiilineutraalia ja sosiaalisesti kestävää toimintamallia. Pohjois-Savossa jokainen on mukana rakentamassa uutta, kestävää normaalia.

ILMASTONMUUTOKSEEN
SOPEUTUMINEN

Pohjois-Savo vastaa ilmastonmuutoksen haasteisiin aktiivisesti ja ennakkoivasti, muokaten toimintatapoja ja rakentamalla yhteisöllisiä ratkaisuja, joilla varmistamme turvallisen ja kestävän tulevaisuuden kaikille.

Vahvistamme pohjoissavolaisten luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta, jotta jokainen kokee luonnon osaksi identiteettiään ja haluaa sen kukoistavan tulevaisuudessaakin.

LUONTOSUHTEEN
VAHVISTAMINEN

Pohjois-Savo suojelee luonnon monimuotoisuutta toimimalla yhtenäisesti luonnon kestävässä käytön puolesta. Tulevaisuus rakentuu elinvoimaisen luonnon varaan!

LUONTOKADON
TORJUMINEN

ELÄMÄNLAAJUUS

ARKI

MERKITYKSELLISYYS
TEKOJEN TAKANA

Vastuullisuus on meille arjen asenne ja teko. Yhdessä luomme ympäristön, johon jokainen tuntee kuuluvansa ja voi vaikuttaa kestävään elämäntapaan.

Vaaliimme hyvinvoinnin, kulttuurin ja sivistyksen rikkautta. Ratkomme yhdessä yhteiskunnallisia haasteita teoilla, jotka näkyvät sekä arjessa että päätöksenteossa.

Pohjois-Savon yritykset uudistuvat ottamalla vastuuta luonnonvarojen kestävästä käytöstä sekä hyödyntämällä digitaalisen ja vihreän kaksosiirtymän mahdollisuuksia menestyäkseen globaalissa kilpailussa.

ELINKEINOELÄMÄN
UUDISTUMINEN

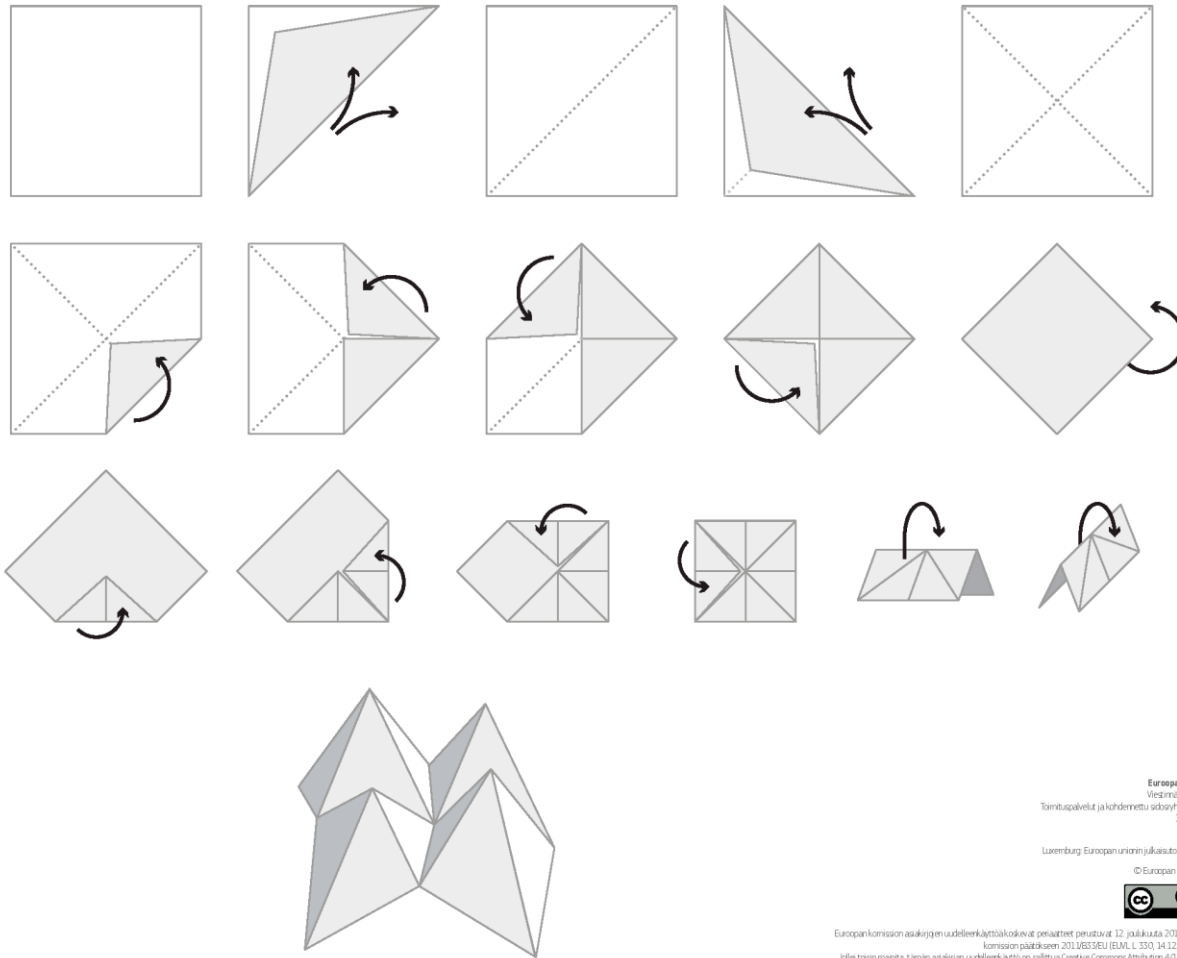
Oikeudenmukainen vihreä siirtyminen kasvun ja innovaatioiden lähde, joka luo uudenlaisia työpaikkoja ja varmistaa kilpailukyyn sekä hyvinvoinnin kaikille pohjoissavolaisille.

VIHREÄN SIIRTYMÄN
MAHDOLLISUUDET

Kestävä Pohjois-Savo
ELINVOIMA

KESTÄVYYS- VIESTINNÄN KIRPPU

Tältä sivulta löydät ohjeet
kestävyyskirppun taitteluun.

European komissio
Viestinnän palokas
Toimintapalvelut ja kehittäminen
1049 Bryssel
BELGIA
Luxemburg European unionin julkaisutoimisto, 2003

European komission asiakirjojen uudelleenkäyttöoikeudet perustuvat 12. joulukuuta 2011 annettuun komission päätökseen 2011/653/EU (EML L 330, 14.12.2011, s. 39).
Tästä tosin maista, tämän asiakirjan uudelleenkäyttö on sallittua Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) -lisenssin mukaisesti (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tämä tarkoittaa sitä, että uudelleenkäyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan asianmukaisesti ja mahdollisesti tehty muutokset ilmoitetaan. Sellaisen aineiston osien käyttö tai jättäminen, jotka eivät ole European unionin omaisuutta, saatavaa eshlytää lupaa aineiston asianomaisilta oikeudenhaltijoilta.

Kuvitus: Piella, © Stockcom/Beantoni, Piella, jättäjä, säkälä ja jättäjä, © Stockcom/Makia, Manyahu, Piella, Amsterdam ja Madrid, © Stockcom/Beantoni, Piella, © Stockcom/Beantoni ja Piella, © Stockcom/Beantoni.

Pint ISBN 978-92-76-98249-2 doi:10.2777/100204 NK-05-23-012-F-C
PDF ISBN 978-92-76-98249-3 doi:10.2777/143605 NK-05-23-012-F-N

KESTÄVYYS- VIESTINNÄN NELIKENTTÄ

Tunnista työhösi liittyvää viestintää tai viestintää jota seuraat. Kerää esimerkiksi uutisotsikoita ja kuvia nelikenttään.

Onko viestintä?

pelkoa ja ahdistusta lisäävä

lamaannuttava

toimintaan
aktivoiva ja
muutosta edistävä

inspiroiva ja toiveikkuutta synnyttävä

Katso mallia seuraavan sivun esimerkistä.

Pohdi miten voit muuttaa omaa viestintää inspiroivampaan ja toimintaa aktivoivampaan suuntaan omille kohderyhmillesi.

Lähde myös rohkeasti kokeilemaan työkalua eri tilanteisiin ja eri kohderyhmille.

aktivoiva

inspiroiva

pelkoa lisäävä

lamaannuttava

Tuhvat ja kuivuvat uhkaavat – ilmastokokouksessa keskitytään jo lämpenemiseen sopeutumiseen

”Ilmaston lämpeneminen kiihtyy, ja sen seuraukset näkyvät kaikkialla” – tuore raportti antaa taas huolestuttavan viestin

STT - 11.11.2023 / 16:28

YK:n ilmastomaat kertovat päästökehennyksistä. Suomi tuntuu, josta syntyi kaikkivaltainen laulu.

Tuulen myötä on nähty eniten sään ääri-ilmiä, josta syntyi ilmaston lämpenemisen ja kuivumisen voimakkaampi. Alueissa ja laajoissa on esimerkiksi laajasti tulvittu. Kuva Intian Uttaranchal osavaltion alueella. LENTOKUVA/STP

Ennätyksellinen helleputki tappoi kaloja kasvatuslaitoksissa – kalastajat Joensuun Jänisjoella ihmeissään

Lämpimässä vedessä happea on niukasti ja kalat kuolevat. Osa kalanviljelyksistä on jäänyt tekemättä helteiden vuoksi.

iten alttaiden lämpötilat ovat nousseet helteiden myötä ja niiden viilenen on. Pohjois-Karjalassa kalanviljelyä.

Stubb YK:n ilmastokokouksessa: ”Pessimisti ei koskaan tule ratkaisemaan ilmastokriisiä”

Arktisissa. Presidentti Stubb korosti, ettei ilmastotilaa ja kasvua tulisi panna vastakkain.

Presidentti varoitti YK:n ilmastokokouksessa kynnistyksen vaaroista.

Presidentti Alexander Stubb on YK:n ilmastohuippukokouksen puheenvuorossa Brasiliassa korostanut, ettei ilmastotilaa ja kasvua tulisi panna vastakkain.

– Ne ovat ystävällisiä. Ne kokevat käsi kädessä. Meillä on lukuisia rohkaisevia esimerkkejä siitä, että talouskasvu on mahdollista ilman ilmastotilaa hiilipäästöjä. Meidän on investoitava puhtaisiin teknologioihin ja varmistettava, että ne ovat niiden saatavilla, jotka niitä eniten tarvitsevat, presidentti sanoi.

Ilmastomuutoksen torjunta edellyttää toiminnan ohella toivoa, eikä se onneksi ole mennyttä

YK:n ilmastokokouksessa Alexander Stubb varoitti kynnistyksen vaaroista. Kuva: Helsingin Sanomat / Jari Lehtinen

Kivihiilen käytön radikaali vähentäminen sähköntuotannossa Britanniassa on yksi esimerkki ”positiivisesta keikahduksesta”. Viimeksi Australia lupasi syyskuussa 2025 vähentää kasvihuonekaasupäästöjään jopa 70 prosenttia vuoden 2005 tasosta seuraavan vuosikymmenen aikana.

pelkoa lisäävä

inspiroiva

Pääkirjoitus / Amazonilla vastassa olivat metsäpalot ja kuivunut joki: Ilmastokokous alkaa suuren epävarmuuden keskellä

YK:n ilmastokokous alkaa Amazonilla, missä Pariisin ilmastopöytäkirjan kymmenvuotisjuhlaa varjostaa epävarmuus. Sen seuraukset näkyvät niin SSAB:n Raahen-tehtaalla kuin suomalaisille metsänomistajille, kirjoittaa Kauppalehden pääkirjoitustoimittaja Sanna Pekkonen.

KUVA: JOEL VAISALIN

COP30: Ilmastokriisi altistaa 48 miljoonaa lasta vuosittain sään ääri-ilmiöille

PÄÄKIRJOITUS

Pääkirjoitus: Ilmastomuutos etenee kohti vaarallisia keikahduspisteitä

Brasilian COP30 uhkaa jatkaa epäonnistuneiden ilmastokokousten pitkää sarjaa.

PÄÄKIRJOITUS

– palon laittoman tulotuksen seurauksena Labreassa, Pohjois-Brasiliassa. KUVA: MICHAEL DANTAS / AFP / LENTOKUVA

lamaannuttava

Keikahdus kohti toivoa

Voisiko ilmastokatastrofin suunnan kääntää? Professori Tim Lenton tutkii ihmiskunnan historian käännekohtia, joissa toivottomalta näyttävä kehitys on heilahtanut äkisti toivoksi. Samanlaisia hän näkee nytkin.

Ilmastomuutosta ei pysäytetä sopimuksilla, vaan teoilla – ja niillä on kiire

Vanhoissa sairaaloissa hikoillaan Helsingissä – osastolla jopa 28 astetta, lisää tuulettimia tilattu

Helteiden vuoksi potilaille on tarjottu tavallista enemmän mehua ja muita juomia. Laakson sairaalassa sälekaihtimet pysyvät kiinni.

Auroran sairaalassa eristyshuoneen ilmastointi lakkasi toimimasta. Kuva vuodelta 2020. Kuva: Petteri Bülow / Yle

Kuvasisällöt | inspiroiva

Kuvasto pyrkii tekemään kaukaisista ja abstrakteista ilmiöistä ymmärrettäviä ja sisältää myös mahdollisuuden tunteiden esittämiseen.

Läheisyyden korostaminen kaukaisten sijaan
Tavalliset ihmiset "inhimilliset tarinat"
Paikalliset vaikutukset
Arkiset hetket ja tunnetilat
Jatkuvuus
Menneisyys ja tulevaisuus
Hienovaraiset, hitaat ja pitkäkestoisemmat tapahtumat
Ilmastonmuutoksen syyt ja mahdolliset ratkaisut

Kuvasto kyseenalaistaa muutoksen taustalla olevia perusolettamuksia ja tarjoaa monipuolista kuvaa inhimillisen ja yhteiskunnallisen toiminnan mahdollisuuksista ja haasteista.

Kuvasisällöt | aktivoiva

Ratkaisukeskeinen
Olettamusten purkaminen ja haastaminen
Ilmastonmuutoksen syyt ja mahdolliset ratkaisut (kuten julkinen liikenne, aurinkovoima, kasvisruokavalio)
Monipuolinen eri näkökulmista katsova viestintä (rakenteet, valta, prosessit)
Uudet näkökulmat, näkymätön näkyväksi
Yhteyksien paljastaminen (tavat joilla ihmiset elävät luonnon kanssa tasapainossa)
Toimijuuden tunnistaminen (muut lajit kuin ihminen keskiössä)
Kulutusten houkutusten kyseenalaistaminen
Vaihtoehtojen valottaminen (vaihtoehtoiset elämäntavat)

VISUAALINEN VIESTINTÄ

Tunnista mitä olet viestimässä ja millaista visuaalista aineistoa liität viestiin.

tarkastele kriittisesti viestinnässä käytettyjen kuvien taustalla vaikuttavia perusolettamuksia

pyri purkamaan ja haastamaan olettamuksia ja tee tilaa uudelle tulla näkyväksi ja muuta kokemusta ja ymmärrystä maailmasta

tunnista stereotyyppiset kuvasisällöt

tunnista millaisia tarinoita maailmalla jaetut viestit toistavat

(Sovellettu: Uusitalo & Niemelä-Nyrhinen, 2022)

Kuvasisällöt | pelkoa lisäävä & lamaannuttava

Kuvasto herättää huomion, mutta kuvat voivat jäädä kaukaisiksi ja abstrakteiksi, eivätkä saa esim. ilmastonmuutoksen aiheita tuntumaan merkitykselliseltä tai sitouta ihmisiä toimimaan ympäristön hyväksi. Voi heikentää luottamusta omiin vaikutusmahdollisuuksiin.

Etäinen

Pelkoa lietsova

Lamauttava

Ilmaston muutoksen välittömät negatiiviset vaikutukset

Dramaattisuus

Ristiriitaisuus

Tuho

Teknologia ratkaisuna korostunut

Politiikka

Eliittitoimijat

Apokalyptiset kuvitelmat

Kriisien korostaminen

Nykyhetki

Ilmaston muutokset hitaat seuraukset (heikkenevä ruokaturva, lajikato)

Henkilökeskeisyys

Stereotyyppiset sisällöt

Ihmiskeskeisyys korostunut

Kulutuskeskeisyys

VISUAALINEN VIESTINTÄ

Tunnista mitä olet viestimässä ja millaista visuaalista aineistoa liität viestiin.

tarkastele kriittisesti viestinnässä käytettyjen kuvien taustalla vaikuttavia perusolettamuksia

pyri purkamaan ja haastamaan olettamuksia ja tee tilaa uudelle tulla näkyväksi ja muuta kokemusta ja ymmärrystä maailmasta

tunnista stereotyyppiset kuvasisällöt

tunnista millaisia tarinoita maailmalla jaetut viestit toistavat

(Sovellettu: Uusitalo & Niemelä-Nyrhinen, 2022)

Korosta kuvissa muita lajeja ihmistoimijoiden sijaan.

Uudenlaisen toimijuuden tunnistamisella voi haastaa ja yllättää. Näytä yhteiskunnallisia ilmiöitä eläinten, kasvien tai muiden elollisten organismien näkökulmasta. Esim. Kuvitus voi esittää poliittisen päätöksenteon seurauksia erilaisille eliöille sen sijaan, että esitettäisiin tavanomaisia kuvia poliittisista päättäjistä.

Ravistele ajattelua hakemalla ideoita muiden kuin länsimaisen kulttuurin tuottamasta visuaalisesta kuvastosta.

Kuvapareilla tapahtumien rinnastaminen muihin yhteiskunnallisiin ilmiöihin.

Pitkäaikaisia ja hitaasti kehittyviä usein näkymättömiä muutoksia ei voi ilman ristiriitaa tai viestin vääristymistä viestiä "tässä ja nyt" -hetkeä kuvaavalla kuvasisällöllä .

Ratkaisuna voi olla esim. oikeat ihmiset, paikalliset ilmastovaikutukset, ilmastovaikutusten näyttäminen eri mittakaavoissa.

Kuvita negatiivisia seurauksia hyödyntämällä syy-seuraussuhteiden visualisointia.

Esim. kuvituksen voi toteuttaa kuvapareilla, joissa maantieteellisesti tai ajallisesti etäiset syy-seuraussuhteet tulevat visuaalisesti rinnastetuiksi (kulutuksen aiheuttamat jätteet + kulutusta edeltävien raaka-aineiden ja –energiatuotannon ongelmat).

Pohdi voitko saada välitettyä totuudenmukaisemman käsityksen monimutkaisesta ilmiöstä kuvakollaasin avulla.

Meemeillä kommentointi yhteiskunnallisia asioita kantaa ottavasti, monitulkintaisesti, humoristisesti ja usein tarkoituksellisesti visuaalista rumuutta hyödyntäen.

Huomioi kuvatuotannon rajoitukset ja mahdollisuudet etukäteen. Millaiset resurssit on käytettävissä, voiko hyödyntää yhteistyötä muiden kanssa tai vaikkapa tekoälyä.

IDEOITA VISUAALISEEN VIESTINTÄÄN

- Kuvaparit (syy-seuraussuhteet, rinnastukset)

- Kuvakollaasit

- Meemit

- Ideoita & sisältöä muista kulttuureista

(Sovellettu: Uusitalo & Niemelä-Nyrhinen, 2022)

Linkki 1:
[Vauhdita kunnan kestävyysviestintää linkkilistan avulla](#) | Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU) -hanke

Linkki 3:
[Hiilineutraali Pohjois-Savo -hankkeen viestinnän vaikuttavuus sidosryhmien kokemana](#) | Opinnäytetyö Alasirniö, T. & Haikonen, M. 2024

Linkki 2:
[Alueellisen ilmastoyhteistyön työkirja | Motiva Oy](#) (valtion kestävän kehityksen yhtiö)

Kirjasuositus 1:
Ilmasto-oivalluksia: kuinka ihmismielen supervoimat valjastetaan planeetan parhaaksi | Hulkkonen, M. 2023

Kirjasuositus 2: Portinvartijat | Seuri, O. ja Ikäheimo H-P. 2023

Lähteet:

Lähde 1: Uusitalo, N. & Niemelä-Nyrhinen, J. (2022). Visuaalinen journalismi ilmastonmuutoksen estetiikan muovaajana. Teoksessa J. Mikkonen, S. Lehtinen, K. Kortekallio & N. Korpelainen (toim.), *Ympäristömuutos ja estetiikka* (s.236-267). Suomen estetiikan seura

Lähde 2: Pienyrittäjän vastuullisuusopas - mitä minun tulee ottaa huomioon? Verkkojulkaisu, <https://theseus.fi> Viitattu 27.10.2025

Lähde 3: Mitä saa sanoa? Opas yrityksille ilmasto- ja luontoväittämien käyttämisestä ja toimista vastuullisten väittämien takana. Verkkojulkaisu, <https://compensatefoundation.org/mita-saa-sanoa/> Viitattu 27.10.2025

LINKIT, MUUT MATERIAALIT & TYÖKALUT

Tältä sivulta löydät linkkejä muihin koottuihin materiaaleihin ja työkaluihin sekä kirjasuosituksia.

Tutustumalla voit saada lisää ymmärrystä, laajentaa näkökulmia ja oppia uutta.

Inspiraatiota muutoksen tekemiseen onnistuneen kestävyysviestinnän avulla!

**Euroopan unionin
osarahoittama**

EUROPE DIRECT
Kuopio

**HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO**

Elinvoimakeskus

Pohjois-Savon liitto

SAVONIA

POHJOIS-SAVON

SISU